

Oponentský posudek na diplomovou práci J. J. Buchty

Integrační centrum Praha a výuka češtiny pro ukrajinské žáky

Pravděpodobně největší výzvou, které čelilo českého školství v uplynulých dvou letech, byl příchod velkého množství cizojazyčných, resp. ukrajinských žáků. Na organizační, metodické i personální podpoře při zapojování těchto studentů do výuky spolupracovaly se školami i různé další vzdělávací, mimoškolní instituce, které se ve své činnosti dlouhodobě věnují otázkám integrace dětí s odlišným mateřským jazykem (OMJ). Diplomová práce Jana J. Buchty si klade za cíl popsat a shrnout, jakým způsobem tato podpora školám fungovala, v jakých krocích byla realizována a příp. poukázat na některá dílčí úskalí. Pro svou popisnou případovou studii si autor vybral Integrační centrum Praha, o.p.s (ICP), neziskovou organizaci, která se od svého vzniku v roce 2012 zaměřuje na podporu cizinců dlouhodobě pobývajících na území České republiky, resp. Prahy, a to v různých oblastech včetně výuky češtiny, adaptačně-orientačních kurzů, programů pro děti a mládež a v neposlední řadě i v oblasti spolupráce se základními a středními školami. Nespornou autorovou výhodou při zpracování této deskriptivní studie je fakt, že kolega Buchta aktivně s ICP spolupracuje a v popisovaných kurzech působil jako lektor.

Koncepce práce

Cílem práce, který si kolega Buchta stanovil, je analýza programů výuky češtiny v ICP v letech 2022 a 2023 uchopená v širokém kontextu, tj. od celkového popisu organizace po metodická témata vztahující se k výběru lektorů, budování koncepce kurzů či nasazování učebnic. Roli ICP ve vzdělávání ukrajinských žáků autor charakterizuje na příkladu spolupráce centra se ZŠ Žernosecká v Praze 8. Předkládaná práce je rozsáhlá a vyčleněné aspekty přípravy a realizace výuky ČJC pro ukrajinské žáky, kterou zajišťovalo ICP, popisuje ve vysoké míře detailu. Kapitoly 2 – 6 se věnují ICP a administrativní, organizační a metodické přípravě kurzů. Oddíly 7 a 8 pak otázkám vzdělávání dětí s OMJ v rámci městské části Prahy 8 a příkladu konkrétní spolupráce ICP se ZŠ Žernosecká, kde připravené jazykové kurzy probíhaly. V částech 9 a 10 se pak autor pokusil o shrnutí svých zjištění a o sestavení inspirativních příkladů dobré praxe. Obě části přinášejí řadu zajímavých poznatků a postřehů, nabízejí komplexní vhled do budování jazykových kurzů pro děti s OMJ ve vypjaté situaci příchodu ukrajinských imigrantů a shrnutí dílčích aspektů, které do plánování a realizace kurzů vstupují. Zároveň je, domnívám se, škoda, že autor přistupuje k formulaci svých zjištění v hojně až převážné míře formou citací z nasbíraných rozhovorů a jen velmi omezeně uplatňuje nějakou formu přehledného shrnutí, příp. dílčí evaluace. Závěrečná část práce je pak příliš stručná a nevyužívá potenciál, který autorovi nasbíraná data nabízejí. Hodnocení: A

Metodologie a zpracování dat

Pro svou popisnou případovou studii autor využívá vhodné metodologické postupy, analyzuje veřejně dostupné informace, dostupné interní dokumenty dotčených institucí, a především částečně strukturované rozhovory, které vedl se svými klíčovými informantkami. Kolega Buchta shromáždil velký objem zajímavých a informačně nosných dat. Přes jeho nespornou snahu

prezentovat srozumitelně zjištěné skutečnosti, musím konstatovat, že prezentace nashromážděných dat je pro čtenáře mírně nepřehledná a text působí z toho důvodu v některých úsecích přetíženě. Rezervy vidím i v interpretaci dat, především v části týkající se ICP, a ve formulaci jasných závěrů. Hodnocení: B

Práce s odbornou literaturou

Práce odkazuje na odbornou literaturu, která v zásadě odpovídá danému tématu. Seznam používané odborné literatury, pokud odhlédneme od výukových materiálů, však není příliš bohatý. Na některé uvedené tituly autor v textu ani neodkazuje (např. Nosálová a kol. 2020), příp. jen připomíná jejich existenci. Hodnocení: B

Formální úroveň práce

Formální stránka práce odpovídá požadavkům. Hodnocení: A

Předloženou práci doporučuji k obhajobě. I přes dílčí výhrady navrhuji předběžně hodnocení výborně.

PhDr. Barbora Štindlová, PhD.